

امتحانات متمرکز عمومی نیمسال دوم ۹۸-۱۳۹۷

پایه چهارم ورودی بهمن

مهر مدرسه

مست: ۱۰ صبح ۱۵: ...
مست: ۷۰ دقیقه

شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

کد امتحان :	۲۹۷۲/۰۷
تاریخ آزمون :	۱۳۹۸/۰۴/۰۱
عنوان:	نحو عالی ۳
کتاب:	مبایدی العربیه ۴
محدوده:	از ابتدای استغاثه تا ابتدای مجرورات

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علیه: شهرستان: استان:

۱- اعراب «الشُّجاع» در جمله «یا لَزِيدِ الشُّجَاعِ لِلْمَنْكُوبِ» چیست؟ ص ۱۷۷

الف. وجوب جرّ

ب. وجوب نصب

ج. جواز نصب و جرّ

د. جواز رفع و جرّ

۰/۵

۲- کدام مورد «حال جامد مؤول به مشتق» است؟ ص ۲۰۲-۲۰۳

الف. جاءَ وَقَتُ الأَنْسِ أَرْبَعَةَ أَيَّامٍ.

ب. لَيْسَتْ خَاتَمِي ذَهَبًا.

ج. كَلِمَتُهُ فَاهٌ إِلَى فِي.

د. «فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشْرًا سَوِيًّا»

۰/۵

۳- کدام مورد «تمییز نسبت» است؟ ص ۲۱۷-۲۱۸

الف. «أنا أَكْثَرُ مِنْكَ مالًا»

ب. «رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوَكِبًا»

ج. ما لَنَا غَيْرَكَ سَدًّا.

د. أَعْطَيْتُ الْفَقِيرَ مَدًّا قَمَحًا.

۰/۵

۴- با توجه به احکام «اسم تفضیل» استعمال صحیح را معین کنید. ص ۲۲۸-۲۲۷

الف. الْمَرْأَتَانِ أَفْضَلُ مِنَ الرَّجَالِ.

ب. الزَّيْدَانِ أَطْمَعَا رَجُلَيْنِ.

ج. الزَّيْدُونَ الْأَفْضَلُونَ مِنَ الْهِنْدَاتِ.

د. الْمَرْيَمَانِ فَضْلِيَّانِ مِنَ الزَّيْدِيْنَ.

۰/۵

۵- با توجه به عبارت «لا يجوز أن يكون المندوب المتوجع عليه نكرة بخلاف المتوجع منه» علت عدم جواز را بیان کرده و برای

مورد مشخص شده مثالی بزنید. ص ۱۸۰

۱/۵

جواب: زیرا سامع نمی‌داند ندبه کننده چه کسی را صدا می‌زند تا با وی مشارکت و همدردی کند و یا او را در کاری که انجام می‌دهد معذور بداند. مثال متوجع منه: وأمُصِّبَتاه

۱/۵

۶- چرا نصب «مفعول له» در مثال‌های زیر صحیح نیست؟ ص ۱۸۷

الف) لا تَقْعُدُوا عَنِ الْحَرْبِ لِلْفِرَارِ مِنَ الْمَوْتِ. جواب: زیرا مصدر از افعال قلبی نیست.

ب) نَصَرْنَا أَهْلَ الْعِرَاقِ لِأَكْرَامِهِمْ إِيَّانَا. جواب: زیرا فاعل عامل و فاعل مصدر مختلف هستند.

ج) قُتِلَ الزَّيْدُونَ لِلنَّاقَةِ. جواب: زیرا مجرور مصدر نیست.

الف) سافرت و ابراهیم.

جواب: خیر، زیرا عطف بر ضمیر متصل مرفوعی جایز نیست مگر اینکه بواسطه ضمیر منفصل تأکید شود و یا میان معطوف و معطوف علیه فاصله شود.
ب) تَخَاصَمَ عَلِيٌّ وَ أَحْمَدُ. جواب: آری، زیرا «تخاصم» میان دو نفر یا بیشتر اتفاق می‌افتد.

۸- با توجه به عبارت «الحال وصف نكرة منصوبة واقعة بعد تمام الكلام و لاتأتى عن المضاف إليه إلا فى مواضع» به موارد زیر پاسخ دهید. ص ۲۰۱-۲۰۰

الف) مراد از «واقعة بعد تمام الكلام» چیست؟

جواب: یعنی حال بعد از جمله‌ای می‌آید که به لحاظ ترکیبی کامل بوده و از جهت ارکان جمله، محتاج به حال نیست.

ب) سه مورد از مواضع ذوالحال واقع شدن مضاف‌إلیه را نام ببرید.

جواب: الف) مضاف، مصدری باشد که همانند فعل عمل کند. ب) مضاف، وصفی باشد که مانند فعل عمل می‌کند. ج) مضاف جزئی از مضاف‌إلیه باشد. د) مضاف همانند جزئی از اجزاء مضاف‌إلیه باشد.

۹- با توجه به احکام «حال» علت نادرستی جملات زیر را بنویسید. ص ۲۱۴-۲۰۵

الف) مُدْبِرًا وَلِيَّ الْعَسْكَرِ. جواب: حال مؤکد عامل است و باید مؤخر از آن ذکر شود.

ب) تَكَلَّمَ الْخَطِيبُ هُوَ وَقِفْ. جواب: جمله حالیه با ضمیر ذوالحال شروع شده است و باید با «واو» بیاید.

ج) هَذَا حَقٌّ وَ لَا رَيْبَ فِيهِ. جواب: جمله حالیه مؤکد مضمون جمله ماقبل است و باید مجرد از «واو» بیاید.

د) قَدِمَ رَجُلٌ مُسْرِعًا. جواب: ذوالحال نکره محض است و حال باید مقدم بیاید.

۱۰- وجوه چهارگانه در ترکیب «زید» در جمله «نِعْمَ الرَّجُلُ زَيْدٌ» را بنویسید. ص ۲۳۲

جواب: الف) مبتدای مؤخر برای جمله «نِعْمَ الرَّجُلُ» (خبر مقدم) ب) مبتدا برای خبر محذوف ج) خبر برای مبتدای محذوف د) بدل از فاعل

۱۱- وجوه اعراب «مستثنی» را در مثال‌های زیر بنویسید. ص ۲۴۰، ۲۳۶

الف) لَا يُعَاقِبُ اللَّهُ إِلَّا الْأَشْرَارَ. جواب: جواز نصب و رفع

ب) «وَ مَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا» جواب: وجوب رفع (اسم مؤخر کان)

ج) مَا أَكَلْتُ إِلَّا التَّفَاحَ فَارْكَمَهُ. جواب: وجوب نصب

۱۲- با توجه به عبارت «لیست (لا سیما) من کلمات الاستثناء حقیقه و إنما توسعوا فی عدّها منهنّ» علت «توسع» را بنویسید.

جواب: چون «لا سیما» بیان می‌کند که ما بعدش با ما قبل مساوی نیست و در حقیقت ما بعدش در حکم نسبت به ما قبل برتری دارد، به همین جهت مجازاً جزء ادات استثناء شمرده شده است.